

جنگ اجتماعی و مداخله الگوریتمی

محمد لسانی

عصر شناخت و نقش اطلاعات در آرایش اجتماعی

ما در ششمین عصر زندگی بشر قرار داریم؛ عصری که به عنوان «**عصر شناخت**» شناخته می‌شود. [عصر سنگ، عصر آهن، عصر کشاورزی، عصر صنعتی، عصر اطلاعات، عصر شناخت] در گذشته، اقتصاد و سرمایه، نقش اصلی را در آرایش اجتماعی ایفا می‌کردند، اما امروز پس از اطلاعات به مولفه شناخت رسیدیم که اصلی‌ترین عامل نظم‌دهی و نظام‌سازی شده‌اند.

از شروع عصر اطلاعات، عملاً تولید داده و چرخش آن، قدرت را توزیع می‌کند و مرزها را کمرنگ می‌سازد. افراد دیگر تنها به خاک و مرزهای جغرافیایی تعلق ندارند، بلکه خود را "شهروند جهانی" و پیرو شناختی می‌دانند که ناشی از تولید و تکثیر اطلاعات ایجاد شده است.

امروزه، کنترل بزرگراه تولید و چرخش اطلاعات، مهم‌ترین عامل قدرت‌سازی در داخل و بین الملل است؛ مهم‌تر آنکه کنترل شناخت افراد از طریق ایجاد کارخانه‌های تولید پیام و معناسازی انبوه است.

تاریخچه و نقش رسانه‌ها در ایران از سال ۱۳۷۲ تا امروز

از سال ۱۳۷۲ و اتصال ایران به اینترنت، باید حکمرانی رسانه‌ای و فضای مجازی در کشور شکل می‌گرفت.

رهبر معظم انقلاب در سال ۱۳۶۹ دستور ورود جمهوری اسلامی به دنیای اینترنت را صادر کردند، اما این دستور به درستی پیاده‌سازی نشد.

عدم درک صحیح از نقش پلتفرم‌ها و مالکان داده، باعث شد پروژه‌هایی مانند موتور جستجوی داخلی و سیستم عامل ملی و که ذیل کلان‌پروژه شبکه ملی اطلاعات هستند با کندی مواجه شوند. نگاه بالادستی و راهبردی رهبر انقلاب در مدیران دولتی و میانی تکثیر نشد و این موضوع، امروزه به یکی از چالش‌های اصلی تبدیل شده است.

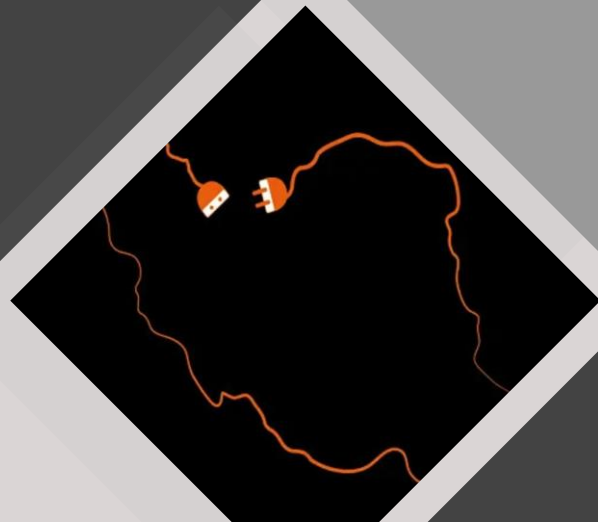

چالش‌های

حکمرانی فضای مجازی

از عدم تشکیل جلسات

تا موازی‌کاری‌ها

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها، فقدان مشروعیت و محوریت شورای عالی فضای مجازی و موازی‌کاری‌هایی است که دیگر ساختارها و مدیران انجام می‌دهند.

در کشور چین، کمیسیون عالی فضای مجازی با ۱۸ نهاد زیرمجموعه فقط در یک پروژه ملی، سرمایه‌گذاری ۴۷۰ میلیارد دلاری می‌کند که نشان می‌دهد چگونه باید آرایش گرفت.

در ایران اما یک رئیس جمهور داشتیم که جلسات را تشکیل نمی‌داد یا نهاد موازی راه می‌انداخت یا بودجه آن را تخصیص نمی‌داد.

این موضوع، نشان‌دهنده عدم مسئولیت‌پذیری مدیران در جهت منافع ملی و حیثیت کشور است.

جنگ اجتماعی و
نقش الگوریتم‌ها
از سال ۱۴۰۱ تا امروز

جنگ اجتماعی، جدیدترین لایه جنگ‌ها علیه
جمهوری اسلامی است. در این نوع جنگ عملاً
ملت‌سازی درون ملت انجام شده است.
رسانه‌ها سال‌ها در تولید **شخصیت/جمعیت**
در داخل مرزهای کشور اما همسو با پیام‌فرست
نقش ایفا کرده‌اند که در جنگ اجتماعی عملاً
همین کلونی‌های داخلی به نفع اهداف دشمن
وارد عرصه می‌شوند.

نقش رسانه‌های اجتماعی و پلتفرم‌ها در ناآرامی‌های ملی، جدی و پررنگ بوده است.

از سال ۱۳۸۸، جنگ مبتنی بر رسانه‌های دیجیتال آغاز شد و آن زمان شبکه **توییتر** [ایکس فعلی] محوریت داشت. **تلگرام** هم در محوریت اتفاقات ۹۶ بود و **اینستاگرام**، رسانه غالب ۱۴۰۱.

پمپاژ فیک نیوز و **تولید حباب فیلتر**، از جمله ابزارهای این رسانه‌ها در جنگ نوین است که لایه‌های اجتماعی را درگیر می‌کند.

مشکل اصلی کنشگران ما، عدم توانایی در رویارویی مستقیم در داخل پلتفرم‌ها به دلیل الگوریتم‌های آنان است که یک صدا را تشدید و یک صدا را تضعیف می‌کند.

راهکارهای حکمرانی و کنش‌های رسانه‌ای از بازسازی تا تولید حس

برای مقابله با این چالش‌ها، باید حکمرانی رسانه‌ای، بازسازی و ترمیم شود. ایجاد و تقویت اکوسیستم داخلی در حوزه فناوری و چرخش اطلاعات، یکی از ضرورت‌های اساسی است.

وقتی تصمیم درست را در زمان درست نگرفتیم و دیر وارد شدیم مجبوریم تصمیم سخت را در زمان سخت، بگیریم.

شکستن حباب فیلتر از طریق **فعالیت‌های میدانی** و **سواد رسانه‌ای**، **تولید محتوا** و ادبیات‌سازی در برابر ادبیات تحریف‌شده و برجسته کردن آپارتاید رسانه‌ای، از دیگر راهکارها هستند.

استفاده از ابزار هنر (ادبیات، موسیقی، گرافیک) برای تولید حس در جامعه و فعال کردن موتور پمپاژ حس در برابر تولید حس نفرت، نیز بسیار مهم است.

ارتباط با جامعه و جوانان

از فعالیت‌های میدانی

تا محتوا سازی

ایجاد ارتباط نزدیک و میدانی با جوانان و نوجوانان، یکی از ضرورت‌های اساسی است.

استفاده از فضای مجازی به عنوان مکمل فضای واقعی، تقویت حضور در مدارس، مساجد، و مراکز فرهنگی، و تولید موسیقی و آثار هنری انقلابی برای جذب جوانان، از جمله اقدامات مهم در این زمینه هستند.

جنگ اجتماعی و آینده درس گرفتن از تجربیات گذشته

جنگ اجتماعی هدفش نقد چیزی است که در سایر جنگ‌ها نقد نشده است. نیم قرن جنگ اقتصادی و سیاسی علیه ایران نتیجه نداد، اما جنگ اجتماعی در صدد محقق کردن همان هدف جنگ اقتصادی و سیاسی است.

اجتماع عملاً موتور پیشران اقتصاد (تولید) و سیاست (مشارکت) است.

دشمن در گذشته تمرکز خود را بر خاموش کردن اقتصاد و سیاست گذاشت اما موفق نشد. حالا فهمیده که اگر عقبه اقتصاد و سیاست یعنی اجتماع را هدف بگیرد عملاً می‌تواند هم فروپاشی اقتصادی هم مشروعیت‌زدایی سیاسی را محقق کند پس تمرکز خود را بر جامعه گذاشته و **دوقطبی و چند دستگی** را برای انشقاق اجتماعی طراحی کرده است. باید از تجربیات گذشته درس گرفت و با شتاب افزون حرکت کرد.

نسل جدید باید پرچم انقلاب را به دست بگیرد و به جلو
ببرد. این نسل، مسئولیت اصلی را به دوش دارد تا با
آگاهی و بصیرت، در برابر جنگ اجتماعی ایستادگی کند و
آینده کشور را تضمین نماید.

نسرا یزد

@NASRA_YAZD